

Onderwerp : Waterplan 2006-2010 inclusief de nota van zienswijzen en reacties.

B&W vergadering : 30 oktober 2007

Dienst / afdeling : SB.BOR.WA

Aan de gemeenteraad,

De gemeente Helmond heeft in 2001 samen met het waterschap haar eerste Waterplan 2000-2004 vastgesteld. In dit Waterplan was het algemene beleid ten aanzien water vastgelegd.

Sinds 2001 zijn op zowel rijks- als Europees niveau ontwikkelingen geweest in het waterbeleid en in de waterwetgeving. Dit heeft onder andere geleid tot de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), het Nationaal Bestuursakkoord Water, de Wet verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken en, het meest recent, het Bestuursakkoord Waterketen.

Op basis van een analyse van de gevolgen van deze ontwikkelingen, is besloten het waterplan verdergaand te actualiseren en deze ontwikkelingen, voor zover mogelijk, mee te nemen.

In het algemeen komt het erop neer dat gemeenten een nadrukkelijker rol krijgen in (de realisatie van) het waterbeleid en dat van gemeenten wordt verwacht dat zij meer rekening houden met de gevolgen van ingrepen op het watersysteem en de waterketen. Ook wordt er aandacht gevraagd voor de gevolgen van klimatologische ontwikkelingen op het watersysteem en de waterketen.

Een en ander is in het waterplan beleidsmatig verder uitgewerkt.

Argumenten

Het Waterplan bestaat voor een deel uit beleidsuitgangspunten die reeds zijn vastgesteld in het oude waterplan 2000-2004, in het ASP 2015 en in het waterbeheersplan van het waterschap. Daarnaast is in dit waterplan een aantal zaken beleidsmatig uitgewerkt, die in de praktijk in Helmond al worden toegepast, maar nog nergens goed beleidsmatig verankerd waren. Tot slot geeft het waterplan invulling aan een aantal ontwikkelingen op Europees en rijksniveau, die vanaf 2001 hun intrede hebben gedaan.

Het waterplan geeft daarmee *op hoofdlijnen* sturing aan de manier waarop waterschap en gemeente gezamenlijk met water om willen gaan. Nadrukkelijk moet gesteld worden dat het waterplan niet op elke vraag uitputtend antwoord geeft. Soms omdat bepaalde zaken nog niet helder zijn (bijvoorbeeld de te nemen maatregelen in het kader van de Kaderrichtlijn Water) en nader onderzoek moet worden gepleegd, soms omdat details alleen op projectniveau ingevuld kunnen worden. Het waterplan geeft echter wel uitdrukkelijk het kader waarbinnen met water gewerkt kan worden.

Het waterplan kent een aantal inhoudelijke hoofdstukken en een uitvoeringsprogramma.

De strategische visie is onderstaand kort aangehaald. Een verdere inhoudelijk verdieping per thema is terug te vinden in het waterplan zelf.

Strategische visie.

Helmond heeft een robuust en veerkrachtig, natuurlijk functionerend watersysteem met voldoende ruimte voor het vasthouden en bergen van (regen)water. Daarbij wordt rekening gehouden met de invloed van klimatologische ontwikkelingen op het watersysteem en de waterketen. Uitgangspunt is dat er op een duurzame manier met water wordt omgegaan.

Communicatie

De brede wateropgave, zoals die in de afgelopen hoofdstukken is geschetst, ligt primair op het bordje van de gemeente en het waterschap. Partijen die daarnaast betrokken zijn, zijn provincie en BrabantWater.

Maar het zijn niet alleen de overheden die uiteindelijk een rol spelen in het realiseren van de doelstellingen. Ook burgers en maatschappelijke organisaties, belangenverenigingen etc. zijn belangrijk. Zij hebben immers door hun handelen ook invloed op het watersysteem en de waterketen (bewust of onbewust) en brengen de doelstellingen hiermee dichterbij of juist verderaf.

Naast alle andere instrumenten om het beleid uiteindelijk te kunnen realiseren, is communicatie een belangrijk instrument om burgers en organisaties te kunnen informeren en te betrekken bij het brede beleidsveld water.

Voor het waterplan zal een apart communicatieplan opgesteld worden.

Middelen

Onderstaand is in een tabel aangegeven welke projecten in het uitvoeringsprogramma zijn opgenomen en waar de kostendekking geregeld is/wordt.

Voor de kostendekking is bij de VJN 2007 reeds een voorstel gedaan. Deze zijn in onderstaande tabel overgenomen. De cursieve tekst zijn voorstellen die zijn toegevoegd naar aanleiding van de binnengekomen reacties.

Kosten projecten uitvoeringsprogramma Waterplan 2006-2010

Projecten	Externe kosten gemeente	waterschap	Uren gemeente	Waterschap
Berekening stedelijke wateropgave	€ 25.000	€ 25.000	80	50
Onderzoek verdroogde natuurgebieden	-	-	120	PM
<i>Onderzoek verdroogd gebied Warande</i>	-	-	40	PM
<i>Stads- Aa</i>	PM	PM	PM	PM
<i>Goorloopzone</i>	PM	PM	PM	PM
Opstellen inrichtings- en beheerplan wateren	€ 30.000	€ -	80	25
Opstellen eisen en maatregelen KRW	€ -	€ -	250	600
Monitoringsplan voor OW en GW kwaliteit	€ 15.000	€ 15.000	60	60
Onderzoek verordeningsmogelijkheid	€ -	€ -	40	40
Opzetten grondwaterbeleid	€ -	€ -	40	30
Optimalisatiestudie afvalwaterketen	€ 15.000	€ 30.000	80	PM
<i>Opstellen verbreed GRP</i>	€ 50.000	-	400	50
Overdracht beheer/onderhoud stedelijk water	€ 12.500	€ 25.000	100	800
Haalbaarheid instellen waterfonds	€ -	€ -	80	0
Onderzoek consequenties verbreding rioolrecht	€ -	€ -	100	0
Opstellen Communicatieplan	-	-	40	40
TOTAAL	€ 147.500	€ 95.000	1510	1695

Dekkingsvoorstel externe kosten Waterplan 2006-2010 (gemeentelijk deel van de kosten)

Projecten	Externe kosten gemeente	Dekkingsvoorstel
Berekening stedelijke wateropgave	€ 25.000	Reeds opgenomen in het OPR 2007
Onderzoek verdroogde natuurgebieden	€ -	

<i>Onderzoek verdroogd gebied Warande</i>	€ -	
<i>Stads- Aa</i>	<i>PM</i>	<i>Via exploitatie gebied, rioleringszorg en mogelijk bijdragen van het waterschap</i>
<i>Goorloopzone</i>	<i>PM</i>	<i>Nader te bepalen in het lopende onderzoek "masterplan Goorloopzone"</i>
Opstellen inrichtings- en beheerplan wateren	€ 30.000	Via Voorjaarsnota 2007: OPR 2008
Opstellen eisen en maatregelen KRW	€ -	
Monitoringsplan voor OW en GW kwaliteit	€ 15.000	Via rioleringszorg: OPR 2008
Onderzoek verordeningmogelijkheid	€ -	
Opzetten grondwaterbeleid	€ -	
Optimalisatiestudie afvalwaterketen	€ 15.000	Reeds opgenomen in het OPR 2007
<i>Opstellen verbreed GRP</i>	€ 50.000	<i>Via rioleringszorg: OPR 2008</i>
Overdracht beheer/onderhoud stedelijk water	€ 12.500	Ten laste van incidenteel onvoorzien 2008
Haalbaarheid instellen waterfonds	€ -	
Onderzoek consequenties verbreding rioolrecht	€ -	
Opstellen Communicatieplan	€ -	
TOTAAL	€ 147.500	

Van de bovenstaande projecten zijn er twee reeds opgenomen in het OPR 2007, waarover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden. Deze projecten staan, voor het overzicht, wel in bovenstaande tabel, maar hebben in het kader van onderhavige besluitvorming, geen financiële en personele consequenties meer. Het gaat om de projecten 'berekening stedelijk wateropgave' en 'optimalisatiestudie afvalwaterketen'. Ten opzichte van de versie van het waterplan die ter visie is gelegd, zijn de vier cursief gedrukte projecten toegevoegd. Van deze vier projecten zijn er twee die daadwerkelijk, in het kader van dit waterplan, financiële en/of personele consequenties hebben.

- het onderzoek naar de verdroging in de Warande. Hiervoor zijn personele middelen geraamd van 40 uur, geen externe kosten. De planning is om dit project in 2009 op te pakken.
- het opstellen van het verbreed GRP (Gemeentelijk rioleringsplan), hiervoor zijn zowel externe middelen als personele inzet geraamd. Het is belangrijk te melden dat het GRP een wettelijk verplicht plan is en dat het huidige GRP eind 2008 formeel afloopt. Een nieuw GRP moet sowieso opgesteld worden, waarbij ervoor gekozen is om dit gelijk een zgn. 'verbreed' GRP te laten zijn. De eis tot het opstellen van een verbreed GRP ligt in de Wet verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken, die 1 januari a.s. van kracht wordt. Alle gemeenten in Nederland moeten uiterlijk per 1 januari 2013 een vastgesteld verbreed GRP hebben. In dit GRP zal onder andere een verdere inkadering moeten plaatsvinden van de extra zorgplichten die de gemeente in de nieuwe wet heeft gekregen: hemelwater en grondwater.

Concluderend kan het volgende gesteld worden:

Van de totale bovenstaande externe kosten van € 147.500,--:

- is € 40.000,-- reeds opgenomen in het OPR 2007 en hierover heeft reeds besluitvorming plaatsgevonden bij de begroting 2007. Deze lopen dus niet meer mee in onderhavig voorstel (althans niet in financiële en personele zin). Het gaat om de projecten berekening stedelijke wateropgave en optimalisatiestudie afvalwatersysteem.
- zal € 65.000,-- opgenomen worden in het OPR 2008 (reguliere begroting riolering 2008). Het gaat om de projecten verbreed GRP en het monitoringsplan voor grond- en oppervlaktewaterkwaliteit.
- is € 30.000,-- in het kader van de VJN 2007 overgenomen, met de rioleringsmiddelen als dekkingsbron (begroting 2008). Het gaat om het project 'opstellen inrichtings- en beheerplan wateren'.

- wordt voorgesteld het project 'overdracht beheer/onderhoud stedelijk water' (geraamd op € 12.500,--) in 2008 te dekken uit de post 'incidenteel onvoorzien'. Hiertoe begrotingswijziging 4-2008 vast te stellen.

De ontwikkeling van het Waterplan heeft langer geduurd dan de oorspronkelijke planning aangaf. Dit is hoofdzakelijk terug te voeren op twee belangrijke punten:

- de wetgeving en het landelijk beleid waren volop in beweging, waardoor teksten in het waterplan regelmatig aangepast moesten worden.
- in de oorspronkelijke planning van het waterplan was niet uitgegaan van tervisie-legging. Mede naar aanleiding van behandeling in het Milieucommunicatieplatform is besloten het plan toch ter visie te leggen.

Tot slot

In het waterplan wordt op verschillende plaatsen gerefereerd aan de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Deze richtlijn verplicht de lidstaten van de Europese Unie een zgn. 'goed ecologisch potentieel' en een 'goede chemische toestand' voor oppervlakte- en grondwater te realiseren. De nadruk ligt daarbij op de kwaliteit van het water, ecologie en morfologie. De Kaderichtlijn laat ruimte voor de lidstaten om, binnen grenzen, te bepalen wat dit 'goed ecologisch potentieel' en deze 'goede chemische toestand' precies in moet houden. De Kaderrichtlijn Water is uitdrukkelijk een resultaatsverplichting en geen inspanningsverplichting.

E.e.a. kan betekenen dat er, aanvullend op het autonome Nederlandse waterkwaliteitsbeleid maatregelen genomen moeten worden om de doelen te kunnen realiseren. Of, als doelen technisch en/of financieel niet haalbaar zijn, dat er bij 'Brussel' doelverlaging aangevraagd gaat worden. Dat kan alleen goed onderbouwd. De uitwerking van de te nemen maatregelen t.b.v. de KRW gebeurt op deelstroomgebiedsniveau en wordt getrokken door de betreffende waterschappen.

Helmond valt samen met de gemeenten Deurne, Asten, Someren, Geldrop-Mierlo in het deelstroomgebied van de 'Boven-Aa' en draait ambtelijke en bestuurlijk mee in dit proces.

Omdat er tot op heden nog geen definitieve maatregelen bepaald zijn, staan deze in het waterplan ook niet opgenomen. In het waterplan is alleen rekening gehouden met inzet van personele capaciteit om deel te kunnen nemen aan het gebiedsproces. In de loop van 2008 zal duidelijk worden wat het definitieve maatregelenpakket voor dit deelstroomgebied gaat worden.

De bedoeling is om de raad eind 2007, via een raadsinformatie, te informeren over de procesgang rondom de KRW en in de loop van 2008 besluitvorming te laten plaatsvinden over het maatregelenpakket.

Het advies van de commissie ruimtelijk fysiek en het advies van de commissie middelen, ondersteuning en economie zal, na ontvangst, voor u ter inzage worden gelegd.

Burgemeester en wethouders van Helmond,
De burgemeester, De secretaris,
Drs. A.A.M. Jacobs. Mr. A.C.J.M. de Kroon.

Raadsbesluit 144
Vergadering 4 december 2007

Gemeenteraad

De raad van de gemeente Helmond;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 oktober 2007
gelet op de bepalingen van de Gemeentewet;

besluit:

1. Het waterplan 2006-2010 inclusief de bijgevoegde nota van zienswijzen en reacties en voorgestelde tekstuele wijzigingen vast te stellen.
2. Het gemeentelijk aandeel in de externe kosten (€ 95.000,-- in vier jaar) als volgt te dekken:
 - € 30.000,-- VJN 2007, dekking is begroting 2008 rioleringen (inrichtings- en beheerplan wateren)
 - € 65.000,-- begroting 2008 riolering (OPR 2008, € 50.000,-- voor het verbreed GRP en € 15.000,-- voor het monitoringsplan grond- en oppervlaktewaterkwaliteit).
3. De benodigde personele inzet (1250 uur) in te laten plannen in de reguliere werkzaamheden (afdelingsplan).
4. Het project 'overdracht beheer en onderhoud stedelijk water' (externe kosten geraamd op € 12.500,--) in 2008 ten laste te brengen van de post incidenteel onvoorzien.
5. Begrotingswijziging 4-2008

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 4 december 2007.

De raad voornoemd,
De voorzitter,

de griffier,